

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

#### Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

#### Po pošti prejemati velja:

|                     |              |
|---------------------|--------------|
| Za celo leto . . .  | 15 gl. — kr. |
| Za pol leta . . .   | 8 " — "      |
| Za četrt leta . . . | 4 " — "      |
| Za en mesec . . .   | 1 " 40 "     |

#### V administraciji velja:

|                     |              |
|---------------------|--------------|
| Za celo leto . . .  | 13 gl. — kr. |
| Za pol leta . . .   | 6 " 50 "     |
| Za četrt leta . . . | 3 " 30 "     |
| Za en mesec . . .   | 1 " 10 "     |

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer ob 5. uri popoldne.

## SLOVENIJA cesarju Francu Jožefu I. o veselem dohodu v Ljubljano. \*)

### III.

V padu grmečem poginejo let imena, narodje,  
Moje prislege zaklep časa viharju stoji,  
Ko bi se bližala kdaj rešetanja železnega ura,  
Kakor se zrnje iz plev, kakor iz sipa demant,  
Svetila cena takrat bi se ti slovenskega srca.

Vedno zahvalna dobrot prededov tvojih ne zabim,  
Duši globoko vsajen milosti njih mi je sad,  
Rudolf prvi je bil moj prvi v resnici zveličar,  
Lekar veliki, iz ran vzame mi ost ino strup,  
Hrabra sinova mi dva, za vojvode, varhe postavi.

Stara Emona se zdaj iz praha dvigavati začne,  
Srednica mojih dežel bila je, biti će zmer:  
Kakor se druž'jo na glas vodjev po bitvi junaki,  
Sestri oživljeni krog stop'jo Slovenke na hip,  
Pivka, Metlika hiti mladiti se — bramba nje praga.

Reka se zdrami iz sanj, naslednica slavne Promone,  
Desno Albertu podá, z levo mu morje odpré;  
Trst Leopoldu in Kras, Frideriku Celeja, Dolenja;  
Živa Gorica potem prvemu Maksu se vdá,  
In polovici moči slovenske trese Metlak se.

Zdaj prestrašen oblak na čelu se iztoka dvigne,  
Bajesid Ildirim — blisk — njemu se v jedru rodi,  
Novi vihar buči, na Kosovu Miloš Obilič  
Pade za vero, za dom, Lazar junaški je prah,  
V morji krščanske krvi ozidje Nikopoljsko plava.

Kje je natoku zajez, kje v zmoti občinski otebta?  
Svetu zapadnemu mor, pravdi razbitje grozi;  
Jaderno bliža verig rožljanje se, z meči šumenje,  
Grozomnoživši komet šuga na nebu pogin,  
Opominjaje poklic mi moje nekdanje namembe.

Sine navdušene zdaj med borce v prednemu redu  
Urno postaviti hitim, vrata jadranska zaprem;  
Roko sestranen podam na Donavi, Tisi in Krki,  
Vodju posvetim život, ter se Bogu zarotim,  
Moje domovje mejak krivovirstvu da bode gotovo.

Gore slovenske so zdaj od Kope, do Soče, do Drave  
V žarku gorečih grmad trombe japadu na boj,  
Prsi slovenske jez viharnemu toku divjakov,  
Svetu trepečemu varh, trum janičarskih obup,  
Meči slovenski pogin tlačivniku vere in pravde.

Vojska mi divja grmi zdaj trojno stoletna na mejah,  
Duša se strahu ne vda, sreč ne upade pogum;  
Kako se bije moj sin za vero, za kralja, va slavo,  
Priča Kostajnica, Beč, Kisek, Radgona, Siget,  
Siscia stara slavi Andreja junaškega mojga.

Glej, in dopolnjeno je! sovražniku strašnem' osrče  
Vjedajo rano ko strup, dlani odpadel je meč,  
Naskakovavee osod, ki zobe drakonove s'jal je,  
Kaj je današnjega dne? votla podoba za vid,  
Sužnim nezvestim posmeh, zaničevanemu ptujcu igrača!

Toda ne samo na meč, na um veličastvo opiram,  
Kjer časti se modrost, tam se imenuje moj sin,  
Kar so mi — Karola dva in mati velika Terez'ja,  
Jožef slavni in Franc — znanstva odprli zaklad,  
Sveti slovenski razum se v sodbi ob mizah zelenih.

Misel se sveti in duh slovenski na zraku Evrope,  
V družbi nekdanjih bogov Vega na nebu blišči,  
Valvazor, Voglar, Coiz, Koronini in stotine drugih,  
Vnukov prihodnjim izgled, Avstrije slava in moč,  
Vnemajo v sreč mi čut, ko solnce vrednosti lastne.

Bližam se vredna tedaj z bogastvom dlani in uma,  
Gradov ti ključce podam verno na zlati blazin';  
Vrlo namestvana sem od petkrat pet sto županov,  
Moje prislege oglaš Donava sliši in Pad,  
Donava sliši in Pad slovenskih junakov oblubo.

Blago, življenje in kri, visoki Vladar, ti darujem,  
Bistri v sodbi razum, v boji nevžugano dlan,  
Tvojemu rodu na čast, na zgubo protivnikom tvojim  
Snuje v osrčji mi duh, cuka na bedru mi meč,  
Hrast se omaje in hrib, — zvestoba Slovenceu ne gane!

\*) Zložil Koseski o prihodu cesarja Ferdinanda v Ljubljano l. 1844.

# Cesar na Kranjskem.

## Cesar v deželni blaznici.

Že včeraj smo povedali, da so cesar včeraj zjutraj ob polu osmih po vojaški paradi obiskali deželno blaznico na Studencu. To v programu ni stalo, a ko je pri ogledovanju deželne bolnišnice dr. Bleiweis cesarju rekel, kako škoda je, da ne bodo videli nove po novejših skušnjah zidane blaznice, bili so takoj pripravljeni, pogledati tudi to napravo, ter so že v četrtek zvečer generaladjutanta barona Mondelna poslali na Studence, da je ogledal, kje in kako bi se najlaglje tje peljali. Zato se pa to tudi duhovščini v Polji ni vradno naznanilo, da bi se jim bila s šolsko mladežjo tam poklonila. Pričakovali pa so jih tam deželni glavar grof Thurn, deželni odbornik dr. Vošnjak, zdravnika dr. Valenta in dr. Bleiweis, domači zdravnik dr. Preinich, glavni visitator usmiljenih sester. Cesar so ogledali vsa poslopja in prostore, še kuhinje niso izpustili, kakor tudi gozdčiček, ter so dvakrat rekli, da bi jim bilo jako žal, ko bi ne bili ogledali tega zavoda. Ljudstvo iz tamošnjih vasi je kmalo zvedelo, da so cesar na Studencu, ter je od vseh strani skupaj vrelo in cesarja prav živahno pozdravljalo, ko so prišli iz blaznice.

## Avdijence.

Ob desetih so bile splošne avdijence. Med drugimi so cesar sprejeli tudi deputacijo dolensko, ki je prosila za železnico dolensko. Cesar so govorili s posameznimi udi deputacije, zlasti z gospodom Vrtačičem, ki je imel na prsih zlato medalijo. Druga deputacija, ki jo je predstavljal vitez Schneid, bila je iz Šmiheljske fare pri Novem mestu ter je prosila, da bi se šolskim sestram dovolilo tam ustanoviti deklško šolo, s katero bi bila sklenjena tudi šola za gluhome. Cesar so se čudili, da se to zabranjuje, ter so obljubili v tej zadevi pomagati.

## Ogledovanja.

Ob eni popoldne so cesar ogledali novo cerkev Sreca Jezusovega in hiralnico, potem so se podali v deško in deklško sirotišnico in v kupčijsko šolo Mahrovo. Povsod je obilno zbranega ljudstva. Njih Velikanstvo pozdravljalo s krepkimi živio-klici. Potem so šli v tukajšnjo gimnazijo, ki ni samo od zunaj, ampak je še lepše okinčana od znotraj z venci in raznoterimi napisi, latinskimi, nemškimi in slovenskimi. Cesar so se v šoli pomudili celo uro ter so morali profesorji v nekterih šolah izpraševati. Izrazivši svojo zadovoljnost so odšli. Pred šolo čakala je velika množica ljudi na cesarja, ter jih je pozdravila z burnimi „živio“! Neka ženska pa je kar pokleknila pred nje. Cesar so zaukazali g. deželnemu predsedniku, ki jih je spremljal, da naj pozve, kaj da je njena želja in prošnja. Od te pristrane ljubeznjivosti bila je ženska tako ginjena, da je izrekla trdno prepričanje, da bode prošnja njena uslišana.

Ob štirih so se cesar podali na novo strelišče, ki je bilo krasno ozališano. Tudi tam so bili cesar od strelcev in od zbrane množice prav živahno pozdravljeni, ko so prišli in zopet odšli. Strelski družbi so podarili krasen srebrn in pozlačen vrč, vreden 1000 gld., ki ga bode društvo hranilo v vedni spomin na šeststoletnico in na prihod cesarjev. S strelišča so se cesar odpeljali k ljudski veselici pod Turnom.

## Ljudska veselica.

Včerašnji dan je bil — kar naravnost re-

čeno — še veliko lepši od prejšnega. Vreme krasno, boljsega ni želeli, ljudstva je bilo prihitelo iz vseh krajev kar na tisuče in to raznih stanov; posebno veliko je bilo č. g. duhovnikov iz naše in drugih škofij; pa tudi drugih dostojanstvenikov bilo je videti mnogo, ker vsak je želel videti mili obraz presvitlega cesarja in skazati mu svojo vdanost.

Že v četrtek popoldne se je v cesarjevi navzočnosti pričela ljudska veselica pod Turnom. To je bilo življenje, to gibanje! Tam igrala je godba in vabila ljudi k ogledovanju tega in onega, posebno pa k vrtišču in panoramam. Kaj pa še le včeraj! Tisuče in tisuče ljudstva, kterege je bilo za ta dan posebno veliko prišlo iz raznih krajev kranjske dežele, posebno pa županov in občinskih zastopnikov, vrelo je na taborišče, kjer so se imele ob štirih cesarju pokazati razne skupine v starih narodnih nošah in tudi ljubljanska društva.

Ko so se cesar pripeljali s strelišča, zagromeli so „živio“-klici; peljali so se v cesarski paviljon (lopo). Brž potem se je začel spreved po poti memo paviljona nalašč napravljeni; prostor je bil na široko ograjen po ljubljanski požarni straži. Šla so društva memo cesarja po določenem redu. Najprej kmetijski fantje na konjih, taki, da jih je bilo veselje videti, potem „Sokol“ v obilnem številu, za njim ljubljanski turnarji, delavsko pomožno društvo, potem deputacije županov in srenjskih svetovalec iz vse dežele, — možakov, ki so morali inponirati vsakemu, kdor ve, kaj je krepek in korenit narod; bili so vsi v narodni noši; tudi cesar so jih gledali z vidnim veseljem. Zdaj so prišle skupine vinorejcev, lovecev, ki so nesli ubite srne in celo medveda, in ribičev v starošegni obleki, ki so se vrlo postavljali. Med vsemi temi je godlo troje godeb.

Najboljši skoro bil je pa spreved kazajoč kmetiško svatbo iz starejših časov. So bile pa nevesta, družice, mati tako lepe postave in milih obrazov, da so se morale prikupiti vsakemu, če prav ni gledal na njihovo starodavno, a krasno opravo; ženin, starešina in svatje so bili pa tudi res pravi korenjaki, prav po kranjskem kopitu vrezani. Neka svatovka je klečé podala cesarju krasen šopek, kterege so tudi milostno sprejeli.

Ko je bil končan spreved, so se cesar s spremstvom podali med ljudstvo in celó v plesalno lopo, kjer so gledali ples, ki je bil po starodavni kmetiški navadi in godbi. Ko so odšli, doneli so gromoviti „živio“-klici.

Zdaj začelo se je prosto ljudsko razveseljevanje po kegljiščih, tabornih točilnicah, v loteriji, po vrtiščih itd. Na dveh majih so bili za spretno plezalec pripravljeni dragi dobitki, ki so pa prav kmalu bili vgrabljeni po pogumnih fantih.

Godeb je bilo več, tako, da se je vsak lahko vrtel ali poslušal; posebno dobro igrala je vojaška godba v godbeni lopi.

Zvečer ob temi pričel se je umeteljni ogenj. Bil je zares krasen, samo pokazal se je tudi tu cik na nemštvo, kajti glavna stvar, ki je vzbudila občno pozornost in občudovanje, bila je nemška, namreč krasen transparent z imenom cesarja, letnicami, Ljubljano in deželo. Koliko grehov ima v tem po večini nemškutarski slavnostni odbor! Ob enem je bil tudi poskus z električno svečavo, ki se pa ni nič kaj obnesla.

Ljudstva je bilo zbranega toliko, da se je vse trlo, in to od najviše gospode do najpo-

hlevnejšega kmeta. Vse je bilo veselo, mirno in živahno in veselica, akoravno bi se bila imela končati ob desetih zvečer, trajala je veliko dalje, ko je luna že zaspala postala. Vsak, kdor je bil navzoč, se je veselil, zato je pa tudi vse bilo zelo živahno in ni mislilo tako brž na dom. Red bi bil vseskozi izgleden, da bi se ne bilo zgodilo nekaj, kar ne gre v popis slavnosti, ampak ima svoj prostor v tem listu na dotični strani. Tudi to ni ravno lepó, da so „kmetiški svatje“ preveč tolkli ono nemščino, katero najboljše tme tisti, ki jo sam govori ali vsaj tolče. Tisti nemški (ka-li) pogovori so pa za site ljudi, grem mar domu, imamo druga pota.

Sploh je bila ta veselica prav res ljudska, ker videl si vse stanove od kmeta do gospoda, vse nošnje kranjske dežele, tako Belokranjico in Kočevarec, kakor Gorenjko, celó Bojanska dekleta so prišla v svojih kapicah.

Po veselici so se ljudje razkropili po raznih krajih in bilo je slišati vsakovrstno petje; skoro vse gostilnice so bile natlačeno polne, posebno pa čitalnica, kjer so se zbirali vnanjci. Se le proti jutru je vse potihnilo. Nereda ni bilo, tudi nesreča se ni pripetila nobena.

## Dvorni obed.

Ob šestih bil je dvorni obed pri cesarji. Povabljen je bilo višje vojaštvo pa del dež. poslancev. Cesarju na desni je sedel fzm. baron Kuhn, na levi pa grof Hohenwart. Po obedu bil je „cercele“ ali osebni razgovor, pri katerem so cesar svojim gostom dovolili kaditi smodke, kar je znamenje posebne prisrčnosti in ljubeznjivosti, ker sicer pri dvornih obedih to ni navada. Tudi so s posameznimi gosti govorili precej dolgo, in dr. Strbencu med drugim izrazili veselje, zopet enkrat videti Postojno in slavnoznano njeno jamo.

## Vojaške vaje.

Danes zjutraj ob šestih bile so vojaške vaje pri Mostah, ki so se vršile v splošno zadovoljnost cesarjevo. Vojaki in občinstvo, ki se je bilo tam zbralo, so živahno pozdravljali cesarja, katerim so tudi med potjo tisučeri živijo prileteli na ušesa.

## Vložitev temeljnega kamna za novi muzej.

Ob desetih bila je vložitev temeljnega kamna za novi deželni muzej. Na krasno zastavami ozaljšanem prostoru vstric nove hranilnice stal je cesarju pripravljen krasen šotor, okoli kterege se je bilo zbralo vojaštvo, uradništvo, deželni zbor, mestni odbor, hranilnična direkcija in mnogo družega odličnega ljudstva. Ob cesti stala je meščanska straža novomeška s svojo godbo pa veteransko društvo. Točno ob desetih so se pripeljali cesar, pozdravljeni s tisučerimi živio-klici in cesarsko pesmijo, k jo je igrala novomeška godba med tem, ko so stražniki prezentirali. Cesar stopijo v šotor, in deželni glavar, grof Thurn, pozdravi jih z naslednjim nagovorom:

„Vaše Velikanstvo!

Presvitli cesar in gospodar!

V stalni spomin na deželno slovesnost šeststoletnega združenja dežele Kranjske s krono starodavne cesarske hiše se bode na tem prostoru zidal deželni muzej, in Vaše Velikanstvo je milostljivo dovolilo, da se sme po cesarski visokosti, prevzvišenem cesarjeviču, imenovati „Rudolfinum“. Vlagamo temeljni kamen k temu poslopju, ki ima postati dom za zaklade umetnosti in znanstva, za izdelke industrije in obrtnosti, v olikovanje in poduk za prebivalce

Kranjske. To poslopje bo pa ob enem vedno pričalo, da vsak dogodek zadevajoč slavno vladarsko rodbino v srcih prebivalcev Kranjskih odmeva; to poslopje bo stalen spominke zvestobe in vdanosti, ki ga Kranjska Vašemu Veličanstvu posvečuje, bo vidno znamenje hvaležnosti za brezštevna dejanja naklonjenosti in milosti, ki so jih Vaše Veličanstvo in Vaši predniki v teku stoletij skazovali naši domovini. Božji blagoslov naj spremlja to zidanje. (Slovenski): Božji blagoslov naj vedno in povsod spremlja Vaše Veličanstvo!

Odgovor cesarjev priobčimo prihodnjč.

Na to stopi pred cesarja g. Dreo in jih pozdravi v imenu hranilnice. Tudi njemu so odgovorili cesar, potem pa so se vsedli na stol ter podpisali ustanovno pismo, na pergamentu, ki so ga vložili najprej v stekleno, potem pa v einjasto cev z nekaterimi sedaj veljavnimi denarji in v Ljubljani izhajajočimi časniki. Knez in škof so med tem blagoslovili temeljni kamen, čitalnični pevci so pa zapeli krasno pesem „Oče naš“. Ko je bilo to dovršeno, so omenjeno cev zacinili in vložili v za to pripravljeno votlino v zid, ki so jo zadelali s ploščo. Na to so pristopili cesar ter so trikrat s srebrnim kladivcem vdarili po plošči. Za njimi so to storili: deželni glavar grof Thurn, deželni odborniki Detela, Murnik, Vošnjak, Dežman, deželni predsednik Winkler pa mestni župan Grasselli. Na to je filharmonično društvo pelo neko nemško pesem, in ker so ljudje stali odkriti, zaukazali so cesar in tudi z roko znamenje dajali, da naj se pokrijejo. Bila je namreč silna vročina. Slavnost je bila s tem končana, in cesar so se odpeljali med gromovitimi živjolkici zbrane množice.

### Ogledovanja.

Potem so cesar ogledali novo hranilnico, dalje Samassovo livarno, ljudsko kuhinjo in kaznilnico na gradu. Popoldne obišejo še nekatere šole, ob šestih zvečer pa je zopet dvorni obed. Jutri zjutraj ob 1/2 6. ure bo sv. maša v stolnici in ob šestih po železnici odhod v Logatec in Idrijo.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 14. julija.

### Avstrijske dežele.

**Iz Grada,** 12. julija. Iz deželnega zbora. Deželni glavar dr. pl. Kaisersfeld je otvoril sejo, ter se je v daljšem govoru spominjal navzočnosti presvitlega cesarja o priliki šeststoletnice; kako da jih je ljudstvo povsod veselo pozdravljalo, jim navdušeno razodevalo svojo udanost in zvestobo, kako da so se svitli cesar ločili iz dežele s tem prepričanjem, da tukaj biva ljudstvo, čigar zvestoba in udanost se v teku 600 let ni zmanjšala, marveč še le bolj oživela se in da je povsod prodrla misel, da je dežela varna, ako je Avstrija mogočna in složna in da v osebi svitlega vladarja ne špoštuje le deželnega kneza, marveč mogočnega cesarja vse Avstrije. Zbornica je navdušeno zaklicala „slava“ presvitlemu vladarju.

**Iz Prage,** 12. julija. Med vlogami je tudi poročilo komisije, kar se tiče zidanja družega nemškega deželnega gledišča, in peticija nemškega gledališnega društva za pripomoč k zidanju s svoto 500.000 gld.

V današnji seji je bil zvoljen tudi tretji nemški odbornik v deželnem odboru, dr. Waldert, izmed 229 glasovi s 224. Izid so veselo pozdravljali. — Stvar je principiijelno važna. — Ceski deželni odbor ima namreč 9 udov in ti so: Prvič deželni glavar. Drugič izvoljeni. — Skupina velikega posestva voli po dva, isto tako tudi skupine mest in velikih

občin po dva odbornika. Dva pa voli ves zbor skupaj. V velikem posestvu imajo večino Čehi in konservativci, v selskih občinah isto tako; v mestnih občinah imajo večino Nemci (samo za 1 glas, a večina je). Ako bi tukaj večina razsodila, bi imeli Nemci samo dva odbornika, poprej so res Čehi le dva imeli iz skupine selskih občin, a narodna večina je popustljiva in privolila je Nemcem še jednega odbornika; tako bode sedaj nemška stranka imela tri odbornike, in v deželnem odboru bosta deželni glavar Lobkovic, imenovan po presvitlem cesarju, in njega namestnik dr. Waldert, katerega je zbor imenoval. Vendar enkrat kaj veselega iz českega deželnega zbora.

### Vnanje države.

**Iz Pariza.** Vradna poročila iz Tonkina naznanjajo, da so Aramitje vse padle in ranjene Francoze, ki so jih v roke dobili, umirajoče po mestnih ulicah vlačili. Gubernator v Hanoi je ukazal generala Anamitev vstreliti.

**Zastran Tonkin-Kine** je francoski minister za vnanje posle rekel v zbornici, da ima Francoska dovolj vojakov v Tonkinu, Cesar Tudue je sedaj sovražnik Francoskega. Sedaj ne gre z njim pogajati se, marveč bojevati. Civilni komisar Harmand je dobil natančnih ukazov. Kedar bode treba, se bode on pogajal z Anam. Vojaške stvari bode izpeljeval vojaški poveljnik. Hočemo delto (ustje) posesti, a nočemo prisvojiti si dežele. Kitajsko nas ne napada. Ako se bode Kitajsko dalo zapeljati v vojsko, bode zbornica energično zastopala korist dežele, a dosihmal še tega ni videti. Naša politika v Vzhodni Aziji je, da hočemo izpeljati obstoječe pogodbe, in to ohraniti, kar imamo, Kitajsko naj nas v Tonkinu ne moti in mi mu ponudimo novo pogodbo za varstvo mej. — Cassagnac je vlado prav trpko napadal, a zbornica ga je začasno izključila in odobrila politiko vlade s 371 zoper 82 glasov.

## Izvirni dopisi.

**Iz Smlednika,** 13. julija. S slovesnim zvenenjem, pokanjem možnarjev slavili smo prihod Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja. Zvečer je bilo razsvetljenih več hiš, na starem gradu pa je v veliko navdušenje ljudstva gorel velikanski kres. — Šolsko slovesnost obhajali smo v sredo zjutraj po slovesni sv. maši. Šola bila je od zunaj in tudi notri okinčana z zelenjem in zastavami. Otroci so veseli in navdušeno peli cesarsko himno. Razdelili smo med nje 50 knjižic: „Habsburški rod“.

**Iz Črnege Vrha,** 9. julija. (Nova maša). Redka cerkvena slovesnost vršila se je pri nas v nedeljo 8. julija. Čast. g. novoposvečeni mašnik Josip Škofic pel je prvo slovesno sv. mašo. Preteklo je že dvanajst let, kar smo tukaj zadnjič novo mašo imeli, ni se tedaj čuditi, da je tako obilno število vernega ljudstva od blizo in daleč prišlo v naše hribe. Cerkev ni posebno velika, ker fara ni obilna; na take posebne slovesnosti se pa pri zidanji cerkve niso mogli ozirati, zatoraj je moralo več kot dve tretjini ostati zunaj cerkve. Dasiravno smo daleč od mest — kjer pravijo da je omika doma — vendar se je ljudstvo tudi zunaj cerkve zadržalo prav lepo in spodbudno, večidel maše so ljudje preklečali na pesku in travi, v svesti, da sv. maša ravno tako tudi za nje velja, če so tudi zunaj, ker ni za nje prostora v cerkvi. — Vselej je pa tudi delovati med takim ljudstvom, ki svojega prepričanja ne zakriva, ki se ne sramuje svoje krščanske dolžnosti očitno spoznati. Marsikateri mestni olikanec bi se tako ne zadržal.

Sošlo se je bilo 12 duhovnov, ki so gospodu novomašniku stregli pri sv. maši. Č. g. Anton Dolinar, farni oskrbnik v Lučnah, imeli

so slavnostni govor. Kazali so v izvrstnem govoru poleg reka „Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus“, kaj je duhoven ljudem, kako duhovni delijo pravi mir človeku v vseh položajih njegovega življenja. Sprejmejo ga v katoliško cerkev že pri rojstvu, spremljajo ga celo življenje in spremijo ga celo do hladnega groba. Opominjevali so pa tudi ljudi, ktere dolžnosti imajo do svojih duhovnov. Obrnjeni k novomašniku govorili so tudi temu nekoliko besedi, opominjevali ga, katerega pota, katerih čednost in pripomočkov se mu je držati v njegovem težavnem poklicu, in s tem končali navdušeni govor, ki je trajal blizo tričetrt ure. Na koro peli so gg. bogoslovci, večinoma novomašniki, pod vodstvom prejšnjega svojega bogoslovskega kapelnika, sedanega loškega kaplana g. Arko-ta, ki je tudi za to slovesnost prevzel službo organista. Posebno so med darovanjem (ofer) dopadle lepe Marijne pesmi, ktere so gospodje res navdušeno pobožno peli. Ni čuda, kar od srea pride, tudi v sree seže. Med sv. mašo peli so menda Renperjevo latinsko mašo za možki zbor in sicer brez hvale „prav dobro.“ Vsa slovesnost minula je še le o pol ene popoldne. Da je bila cerkev lepo ozaljšana, zunaj in pred farovžem visoki mlaji z zastavami, da je močno streljanje možnarjev daleč okoli naznanjalo, da je nekaj posebnega v Črnavrhu, ni potreba še posebej omenjati.

Domači g. župnik Blaž Justin napravil je novomašniku in povabljenim gostom okusen obed. G. novomašnik je najprvo napil svojemu prvemu katehetu g. župniku. „V dolžnost si štejem, pravi, očitno spoznati, da je bil on prvi, ki je nagovarjal mojega ranjega očeta, naj me dajo v šolo, on me je podpiral z dobrimi nauki, pa tudi materialno z denarjem ves čas mojega šolanja in tudi današnji dan je priča, kako dobrotnega se mi je vedno skazal.“ Pregovor sicer pravi: „Pri svetu ne išči hvaležnosti“, pa ravno zato človeka prijetno zadene, če včasih sliši očitno koga spoznati, da se ima temu ali unemu zahvaliti za kako posebno dobroto. Zato so tudi radostno sprejeli gostje njegovo napitnico, kakor tudi odgovor g. Justina, ki je rekel, da kar je storil, štel si je nekako v dolžnost, in če je tudi kaj pripomogel mu materialno, zato nima nič manj. Marsikatera napitnica se je še vrstila, mične pesmice so se glasile, čas je v prijetni zabavi tako hitro tekkel, da smo se kar vstrašili, ko so se daljni gostje kmalu po litanijah napravljali za odhod. Dan je sicer minil, pa ostal nam bo v blagem spominu povabljenim gostom, kakor tudi drugim navzočim. Od g. novomašnika pa pričakujemo, da bode z dušo in s telesom, z besedo in s peresom deloval po geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“

**Iz Maribora,** 10. julija. (O bivanju svitlega cesarja v Mariboru dne 9. in 10. julija.) Sinoči zvečer pol ure poznej, kakor je bilo določeno, namreč ob šestih so se svitli cesar pripeljali na mariborski kolodvor, kjer so bili slovesno sprejeti in pozdravljeni ter med ogromno množico ljudstva spremljani k svojemu stanovanju v krasno ponovljeni knezoškofijski palači. Streljanje po bližnjih hribih in zvenjenje vseh zvonov je po mestu in okolici ta trenutek naznanjalo. Nepopisljivo navdušenje ljudstva si je dušek delalo v glasnem veselem kriku, v katerem je odmevalo tisoč in tisoč „živio“ in „hoch“, čudno se je nekaterim zdelo, dasiravno je čisto naravno, da so skoro po celem mestu krepki „živio“-klici zadušili „hoch“-klice, kajti Slovenci iz mesta in okolice

so svojega ljubljenege vladarja pozdravljali v svojem jeziku, kar je čisto prav bilo. Ker bote iz oficijelnih poročil natanjše izvedili vse podrobnosti o svitlem cesarju pri nas, katerih eden gledalec ne more vseh opaziti in izvedeti, zato Vam poročam jaz le nekatere reči, ki bodo se bržkone v oficijelnih poročilih le površno ali celo ne omenjale.

Po splošnem mnenju je bil sprejem svitlega cesarja v Mariboru primerom veliko lepši nego v Gradcu, kajti občno navdušenje ljudstva, ukusno ozaljšano mesto tudi v tistih oddelkih, kamor svitli cesar niso prišli, veličastna razsvitljava mesta, ogromno število kresov po Pohorju in bližnjih hribih, srečno vravnana bakljada in serenada je naredila na vsakega najboljši in veličastni vtis.

Vreme je k temu ugodnemu vspehu veliko pripomoglo. Bilo je sicer soparno, pa vendar lepo in ugodno, kakor bi si le želeli mogli. Rahel dež danes zjutraj je zrak nekoliko ohladil, motil pa ni ničesa, ker je o petih bilo že spet vse jasno in lepo. Vsled lepega mirnega vremena se je lahko mestna razsvetljava, vojaška parada in slovesnost pri odkritji Tegetthoffovega spomenika z največjo sijajnostjo vršila.

Po vojaški paradi na velikem vadišči pri Vindenavi in po najvišjem obiskovanju občne bolnišnice so bile v knezoškofijski palači občne avdijske duhovništva, vojaštva, civilnih oblastnj in raznih deputacij.

Najprej je bilo sprejeto duhovništvo lavantinske škofije od vseh strani zastopano pod vodstvom mil. knezoškofa, ki so se svitlemu cesarju v svojem imenu in cele škofije zahvalili za veliko čast, ki se je s tem pohodom zgodila njim in celi škofiji, in za velike dobrote, ktere so cerkve in dobrodelni zavodi lavantinske škofije od Njih Veličanstva prejeli. Naposled so še v prihodnje svojo škofijo priporočili Njih Veličanstva milosti in varstvu.

Svitli cesar so jako vljudno odgovorili, da jih veseli videti toliko duhovnikov iz cele škofije in da srčno želijo, naj bi duhovniki lavantinske škofije vedno širili in krepili pravo avstrijsko domoljubje ter delovali za tako potreben mir med različnimi avstrijskimi narodi.

Potem še so popraševali po posebnih razmerah v škofiji, zlasti pa so se zanimali za duhovništvo in dijaško semenišče ter so posebej nagovoriti blagovolili prečastitega stolnega prošta, ki so bili lani odlikovani z redom železne krone tretjega reda, direktorja bogoslovja, vodjo dijaškega semenišča in dekana Kozjanskega.

Z navdušenimi hoch- in živio-klici so se umaknili svitli cesar v svoje stanovanje ter splošne avdijske nadaljevali.

Ob pol desetih je bilo v navzočnosti Njih Veličanstva in najvišjih dostojanstvenikov, cerkvenih, vojaških in civilnih odkritje Tegetthoffovega spomenika, o katerem Vam hočem o priliki posebej poročati. Za tem so svitli cesar obiskali stolno cerkev, vojaško bolnišnico, tovarne na kolodvoru koroške železnice in o poldne so se odpeljali v Ptuj. Strelno doneenje in iz vseh stolpov zvonjenje je spremljalo ljubljenege vladarja na daljnem potovanju proti Kranjskemu.

Omeniti še moram, da je bilo sinoči k cesarski mizi povabljenih 45 gostov, med temi mil. knezoškof, stolni prošt, stolni dekan in starosta kapitelski; poslanci baron Gödel, dr.

Dominkuš in Radaj in župani Dovnik, Spavec in Pee.

**Od Velenja, 10. julija. (Fakcijozovci.)** Tekom že več kakor teden dni so oči raznojezičnih narodov avstrijskih obrnjene na zeleni Štajar, kjer se mudi presvetli vladar. Potovanje cesarjevo vršilo se je in se še vrši v najlepšem redu vkljub nekeji stranki, ktera iz svojih skrivnostnih lukenj s težkim srcem pričakuje vsaj kakšne demonstracije. To misel je predvčerajšnji „Triester Tagblatt“ obsirno razpravljal v vvodnem članku, kjer med ostalim hvali graške dijake, da se niso dali zvabiti v mreže, ki so jim jih rovarji nastavljali, naj bi napravili „mačjo godbo“ pred hotelom, kjer je bival grof Taaffe.

Vrsta čez meje šklečih „domoljubov“ vendar kolikor le mogoče naznanja svojo čudno „vdanost“ do slavne vladarske hiše vsaj z izobešanjem „narodnih“ ali „nemških“ trobojnic in celjsko trobilo spodnještajarskih fakijskov vpraša v zadnji številki, po katerem paragrafu bi smel kdo zabraniti „Nemcem“, če svoje „prepričanje“ razodevajo z razvijanjem prapora iz leta 1848? Mislimo, da dotični paragraf mora kje v srcu značajnega človeka tičati, pa tudi med spisi ukazov in postav bi se nedvomno kateri dobil.

Danes je javna tajnost, da si fakijskovci na vsak mogočni način prizadevajo vznemirjati, dražiti in dosledno razdružiti narode pod geslom habsburškim živeti. Med nami ščujejo brata zoper brata vzlasti s pomočjo zloglasnega prajzovskega „šulferajna“. Tudi po prijazni Skalski dolini trosijo seme nesloge in rogoviljo z nabiranjem udov omenjenemu društvu. Marsikdo, ki nima priložnosti, poznavati razmer v političnem življenju, je že sicer preslepljen sedel na limanice. Toda, ko bi se dotičniki le ozirali na skrivni namen, ki ga „šulferajn“ tudi očitno na beli dan presaja, gotovo bi v kolo njegovih patronov ne skočil nobeden katoličan v obče in nobeden Slovenec posebič. In če Velenjski dopisnik v ektranemški „Wacht“ ni mogel zamolčati opombice, da se verozakonski učitelj ni vdeležil pri šolski veselici o priliki Habsburške slavnosti, bodi mu v potolažbo rečeno: Nikar si beliti glave s tem, saj se to ni bilo zgodilo brez dobro znanega vzroka, vsled katerega so vdeležbo Slovenca še ravno pred kratkim onemogočili — fakijskovci.

Pristavek. Prav iz srca nas je razveselil telegram v najnovejšem číslu „Südsteier. Post“, ki poroča, da svitli cesar niso vzprejeli adrese, katero so skovali „liberalni“ fakijskovci v Eggenbergu ter jo s primernim vabilom v „Tagesposti“ uradno pošiljali vsem županom štajarskim, toraj tudi slovenskim, naj bi jo podpisovali. Zavedna duša, bodi si slovenska ali konservativno-nemška, se ve da fakijskovnim nameram ni vstregla nobena.

## Domače novice.

(Presvitli cesar) so mestu ljubljanskemu svojo doprsko podobo po živi velikosti podariti blagovolili; izdelana je ta podoba v umetni bronolivarni na Dunaji.

(Ministerski predsednik grof Taaffe) se je v četrtek zvečer s kurirskim vlakom vrnil na Dunaj.

(Minister grof Falkenhayn) je včeraj ogledal ljubljanski mah. Spremljevala sta ga predsednik močvirskega odseka dr. Jožef Kozler pa

dr. Poklukar. Danes se je z brzovlakom odpeljal na Dunaj.

(Grof Hohenwart) zapusti jutri Ljubljano.

(„Tajčkrajnarska“ kultura.) Pri včerajšnji ljudski veselici, ktera je obsirneje popisana spređaj, zgodilo se je nekaj, kar bi bilo imelo lahko slabe posledice, če bi bil narod slovenski tako surov, kakor ga črnijo. V sredi veselice je bil postavil trgovec A. Krisper paviljon, v katerem je točil šampanjca nadrobno po kozarcih. Tje se je vsedla družba strelcev, ki so upili „hoch“ in hoteli peti nemške pesmi; ker je pa vse okoli kričalo „živio“, se nji ov „hoch“ ni slišal. To razjezi necega mladenčca B. tako, da vzame kozarec šampanjca in ga razlije z zaničevanjem po ljudéh. Kaj mislite, kaj so na to storili „surovi“ Slovenci? Vse so razdžali, je li? O ne, marveč spoznavši, da ti ljudje, ktere je žalilo to, da so bili po številu nazaj postavljeni, mislijo napraviti kak škandal, da bi se lepa slovesnost motila, — zagnali so prav res gromovit „živio“ in to je trajalo tako dolgo, da je zabavljajoča družba počasi pozgubila se. Nič kaj lepo ni bilo tudi to, da so nekatere ljubljanske „frajlice“, katerih očetje so se nemšćine še le učili, pomagale tem zabavljivcem s svojimi „hoch“ in dražile ljudstvo. Zavoljo silnega vrišča, ki pa ni bil prav nič nevaren ali žugajoč, moral je točaj zapreti tri line, ker so se ljubljanski nemškutarji obnašali jako zaničljivo in s tem budili nevoljo. Pa to še ni bilo dosti, ljudje so kričali še naprej „živio“ in ploskali. Prišli so potem žandarji, ki so, zvedivši vzrok, dali zapreti še četrto lino. Zdaj so ljudje zaploskali, pa brž utihnili in se pevaje mirno razšli. To je bila edina neprilicnost, ki je motila lepo veselico, pa zavoljo taktnosti „surovih“ Slovencev ni povzročila nobene nesreće. Konstatirano bodi to, da jo je provocirala „tajčkrajnarska“ omika.

(Utonila) je 12. t. m. štiri leta stara Režika Jakopič iz „hribske žage“ poleg Lašič. — Skrb staršev za male otroke pač res ni nikoli zadosti velika.

## Razne reči.

— Iz Temešvara, 7. julija. Minister prometa je inženirju Frideriku Kleinu, podjetniku H. Frieke in advokatu Francetu Pálfy-u dal koncesijo za jedno leto, da premerijo železnico druge vrste, ki ima peljati iz Temešvara do Gombosa, dalje od Ferdinandsberga do Körpa, konečno iz Ernesethaza do Pančove. Železnica bi peljala po najrodovitnejših krajih Banata do Donave.

— Iz Koševic se naznanja, da sta med Mizö-Kövesd in Füez-Abony trčnila dva železniška vlaka. Iz Miškole je šla lokomotiva s 35 delavci na kraj nesreće. Vlaka, ki pride ob 11 iz Budapešte, ni bilo.

— Čez 70 let. Marsko-slezijski nejavni pokojninsko šolski zavod praznuje letos 70. leto svojega obstanka. Zadovoljno se sme nazaj ozreti na delovanje. V tem času so dobile vdove 573.326 gl. Začeli so s kapitalom 5920 gl., sedaj je prirastlo na 206.992 gl. Udov je bilo l. l. 420; udov zavarovanih 293, a sirot 10. Penzij so izplačali l. l. 12.039 gl.

# Hiša z vrtom,

pripravna za vrtnarijo ali kak drug obrt v predmestji ljubljanskem, je naprodaj. — Več o tem pové vredn. „Slovenca“